Lietas Nr. C10112215
Lietas arhīva Nr. CA-0431-16/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 1.novembrī

Zemgales apgabaltiesa
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Skudra
tiesneši S.Maršāne un V.Sprudzāns
ar tiesas sēdes sekretāri E.Spodri,
piedaloties apelācijas sūdzības iesniedzējam atbildētājam /pers. E/, atbildētāja /pers. E/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. F/ un prasītājas /pers. G/ pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Artūram Zvejsalniekam,

atklātā apelācijas instances tiesas sēdē izskatīja civillietu **sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Bauskas rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu /pers. G/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. E/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.**

Tiesas sēdē tika
k o n s t a t ē t s

2015.gada 2.novembrī prasītājas /pers. G/ pilnvarotais pārstāvis advokāts Artūrs Zvejsalnieks vērsies Bauskas rajona tiesā ar maza apmēra prasību pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/ atbildētājam dzimusi meita /pers. G/.

Pārstāvis norāda, ka /pers. G/ dzīvo kopā ar māti, kas nodrošina ar visu nepieciešamo - dzīves vietu, finanšu līdzekļiem, medicīnisko aprūpi, apģērbu, pārtiku, skolai nepieciešamām un brīvā laika pavadīšanai nepieciešamām lietām.

Lai gan /pers. G/ ir jau pilngadīga, pārstāvis norāda, ka viņa mācās /Nosaukums/ /numurs/. klasē, sevi uzturēt nespēj. Ņemot vērā, ka atbildētājs uzturlīdzekļus meitas uzturam, kas noteikti ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 27.janvāra lēmumu civillietā Nr.C10097211, vairs nemaksā, jo meita sasniegusi pilngadību, prasītāja ir spiesta vērsties tiesā.

Pārstāvis, atsaucoties uz Civillikuma 179.panata pirmo un otro daļu, norāda, ka prasītāja sevi nespēj materiāli nodrošināt, viņu uztur māte, līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami ikmēneša uzturlīdzekļi.

Uzskata, ka, lai gan Ministru kabineta 2013.gada 17.janvāra noteikumu Nr.37 ,,Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts neparedz minimālo uzturlīdzekļu apmēru pilngadīgam bērnam, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami minimālie uzturlīdzekļi 108 EUR, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža līdz prasītāja pati spēs sevi materiāli nodrošināt.

Prasītājas pārstāvis lūdzis tiesu: 1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus 108 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža līdz prasītāja pati spēs sevi materiāli nodrošināt; 2) noteikt nekavējošu sprieduma izpildi par uzturlīdzekļu piedziņu; 3) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai izdevumus, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 ,,Par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkta 2.apakšpunktu un Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 ,,Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" (lietas 4.-8.lapa).

Ar Bauskas rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu prasība apmierināta pilnīgi. No /pers. E/ par labu /pers. G/ piedzīti uzturlīdzekļi, sākot no 2015.gada 2.novembra 108 EUR mēnesī līdz laikam, kamēr /pers. G/ pati spēs sevi apgādāt. Noteikts, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties. No /pers. E/ par labu /pers. G/ piedzīti tiesāšanās izdevumi 90,75 EUR. No /pers. E/ par labu valstij piedzīti tiesas izdevumi - valsts nodeva 194,40 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,12 EUR.

Tiesa konstatējusi, ka 1997.gada 16.martā dzimusi /pers. G/, kuras dzimšanas apliecībā kā tēvs norādīts /pers. E/, māte - /pers. H/.

Vienlaikus tiesa konstatējusi, ka ar Iecavas novada domes /Nosaukums/ 2015.gada 2.septembra izziņu Nr.1-19/181 apstiprinās, ka /pers. G/ mācās /Nosaukums/ /numurs/klasē.

Tiesa secinājusi, ka līdz ar pilngadības sasniegšanu personai pašai ir tiesības izvēlēties dzīvesvietu, nodarbošanos, kā arī uzturēt sevi pēc sava ieskata, tātad realizēt visas tās tiesības un izpildīt pienākumus, kādas ir pilngadīgām rīcībspējīgām fiziskajām personām.

Nodibināts, ka prasītāja ir pilngadīga, kas nozīmē to, ka viņa nav vecāku aizgādībā.

Atsaucoties uz Civillikuma 179.pantu, tiesa atzinusi, ka bērna pilngadības sasniegšana netiek saistīta ar bērna uzturēšanas pienākuma izbeigšanos, bet gan vecāku pienākums apgādāt bērnu sniedzas līdz laikam, kamēr bērns pats spēj sevi apgādāt. Likuma ,,Par valsts pensijām" 19.pants paredz, ka par darba nespējīgiem uzskatāmas personas, kas mācās vai studē vispārējās, profesionālās izglītības iestādēs vai augstskolās dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecākas par 24 gadiem.

Tiesa secinājusi, ka prasītāja līdz ar pilngadības iegūšanu ir ieguvusi pilnu civilprocesuālo rīcībspēju, tātad ir tiesīga prasīt uzturlīdzekļus savai uzturēšanai no vecākiem, pie atbilstošiem apstākļiem ceļot tiesā prasību.

Tiesa atzinusi, ka vecākiem uztura došanas pienākums pastāv nevis līdz brīdim, kad izbeidzas aizgādība pār bērnu (pilngadība), bet gan līdz laikam kamēr bērns pats spēj sevi apgādāt, un tas izriet no likuma nevis no pušu gribas, līdz ar to vecāki nevar tikt atbrīvoti no uztura došanas pienākuma, bet gan bērna uzturēšanas pienākums ir atkarīgs no apstākļa, vai bērns pats spēj sevi apgādāt, un bērna uzturēšanai dodamo uzturlīdzekļu apjoms ir atkarīgs no bērna vecāku mantiskā stāvokļa.

Tāpat tiesa atzinusi, ka lietā ir pierādījumi, ka prasītāja nespēj sevi apgādāt, jo mācās vidusskolā. Atbildētājs nav apstrīdējis norādīto apstākli, nav sniegti pierādījumi, ka maksā uzturlīdzekļus meitas uzturam.

Konstatēts, ka tiesas rīcībā nav nekādu pierādījumu par to, ka atbildētājs būtu atzīts par trūcīgu personu, ka būtu darba nespējīgs.

Tiesa uzskatījusi par optimālu un atbilstošu prasītājas vajadzībām un vecāku mantiskajam stāvoklim uzturlīdzekļu apmēru 108 EUR mēnesī.

Tiesa secinājusi, ka atbildētāja primārais pienākums ir rūpēties par meitu un tikai tad par savām vajadzībām.

Līdz ar to tiesa atzinusi, ka uzturlīdzekļi piespriežami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, t.i., no 2015.gada 2.novembra, līdz laikam kamēr prasītāja pati spēs sevi apgādāt (lietas 28.-31.lapa).

Par minēto 2016.gada 20.janvāra spriedumu atbildētājs /pers. E/ iesniedzis apelācijas sūdzību, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka no prasītājas celtās prasības pamata izriet, ka no viņa puses civilo tiesību aizskārums ir izpaudies tādā veidā, ka viņš nav pildījis savu Civillikuma 179.pantā noteikto bērna uzturēšanas pienākumu.

Norāda, ka, izskatot lietu pēc būtības, pirmās instances tiesa faktiski ir piekritusi prasītājas prasībai par to, ka minētais tiesību aizskārums ir noticis.

Apelators secina, ka prasības pamatu veido prasītājas apgalvojums par to, ka viņa sevi uzturēt nespēj un viņas māte nevar prasītāju nodrošināt ar visu nepieciešamo.

Kā prasītājas tēvs apelators norāda, ka uz doto brīdi prasītājai nav nekāds resursu trūkums. Visas vajadzības, kas viņai ir, pilnībā tiek nodrošinātas. Uzskata, ka savā prasības pieteikumā prasītāja vispār nav sniegusi to vajadzību sarakstu, kurš pašlaik netiek apmierināts dēļ tā, ka nepietiek līdzekļu.

Norāda, ka apelatora rīcībā ir informācija par to, ka prasītājas īpašumā vai valdījumā ir automašīna. Tādējādi iebilst, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pienākums būtu nodrošināt prasītājai degvielas apmaksu vai automašīnas remonta izmaksas. Automašīnas īpašuma vai valdījuma fakts apelatora ieskatā norāda uz to, ka prasītājai nav vajadzības pēc uzturlīdzekļiem. Tāpat secina, ka prasītāja nav iesniegusi dokumentālus pierādījumus, kas apliecina, kāda ir viņas naudas plūsma bankas kontā.

Papildus norāda, ka par šādas lietas ierosināšanu nav zinājis, ja būtu zinājis, tad nebūtu piekritis lietas izskatīšanai rakstveida procesā, lai būtu iespējams uzdot prasītājai jautājumus par viņas finansiālo situāciju kopumā, kā arī citiem apstākļiem, kuriem ir būtiska nozīme lietas izskatīšanā.

Norāda, ka pirmās instances tiesa ir nepareizi konstatējusi faktus, proti, tiesa nav saskatījusi vajadzību noskaidrot un iegūt informāciju par prasītājas mantisko un finansiālo stāvokli, noskaidrot informāciju un faktus par to, vai prasītājas māte nodrošina uzturlīdzekļu došanas pienākumu prasītājai, un noskaidrot faktus, vai prasītājas finansiālie un materiālie resursi ir tādi, kas liedz viņai sevi nodrošināt.

Tādējādi secina, ka tiesa nepareizi piemērojusi Civillikuma 179.panta pirmo daļu, taisot spriedumu par prasības apmierināšanu.

Norāda, ka prasītāja pievienojusi vienu pierādījumu - izziņu no vidusskolas, pārējie pierādījumi apelatora ieskatā nav attiecināmi uz strīdu pēc būtības.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz tiesu: 1) atzīstot, ka nav noticis prasītājas civilo tiesību aizskārums Civilprocesa likuma 1.panta pirmās daļas izpratnē, prasītājas prasību noraidīt pilnībā; 2) lietu apelācijas tiesvedībā izskatīt mutvārdu procesā, piedaloties prasītājai un atbildētājam personīgi, lai būtu iespējams uzdot jautājumus (lietas 43.-46.lapa).

Ar Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 9.jūnija lēmumu saskaņā ar Civilprocesa likuma 440.[11] panta trešo daļu nolemts lietu iztiesāt tiesas sēdē (lietas 77.lapa).

2016.gada 21.jūnijā Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā saņemts prasītājas /pers. G/ pilnvarotā pārstāvja advokāta Artūra Zvejsalnieka rakstveida paskaidrojums par atbildētāja iesniegto apelācijas sūdzību, norādot, ka to uzskata par nepamatotu, noraidāmu pilnā apmērā.

Paskaidrojumu iesniedzējs norāda, ka atbildētāja nostāja ir aplama un tā nevar kalpot par pamatu apelācijas sūdzības apmierināšanai, norādot, ka viņš apšauba prasītājas sniegtās informācijas patiesumu, ka viņa nespēj sevi uzturēt, kā arī to, ka prasītājas māte nespēj viņu nodrošināt ar visu nepieciešamo. Tajā pašā laikā argumentus, kas šādu atbildētāja nostāju pamatotu, viņš nav norādījis.

Norāda, ka prasības pieteikumā nebija norādes par to, ka prasītājas māte nespētu prasītāju uzturēt, bet bija norādīts, ka prasītājas māte ir tā, kas nodrošina prasītāju ar visu nepieciešamo, konkrēti, ar dzīvesvietu, finanšu līdzekļiem, medicīnisko aprūpi, apģērbu, pārtiku, ar skolai nepieciešamajām un brīvā laika pavadīšanai nepieciešamajām lietām.

Uzskata, ka saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu fakts, ka prasītājas māte veic prasītājas uzturēšanu, neatbrīvo atbildētāju no pienākumiem pret prasītāju.

Uzsver, ka prasītāja algotu darbu līdz šim nav strādājusi, prasības iesniegšanas laikā prasītāja mācījās Iecavas vidusskolas 12. klasē, mācības ar darba tiesiskajām attiecībām savienot nebija iespējams. Savukārt no 2016.gada 1.septembra prasītāja turpinās sevis pilnveidošanu, iegūstot augstāko izglītību kādā no Latvijas Republikas augstskolām, līdz ar to, arī šajā laikā atrasties darba tiesiskajās attiecībās prasītājai visticamāk nebūs iespējams.

Norāda, ka izziņa no Valsts ieņēmumu dienesta, kas apliecina to, ka prasītāja nestrādā, kā rezultātā prasītājai ienākumi laika posmā no 2015.gada 1.maija līdz 2016.gada 30.aprīlim nav bijuši.

Iebilst pret atbildētāja viedokli, ka prasītājai prasības pieteikumā bijis pienākums norādīt, kādas tieši prasītājas vajadzības netiek nodrošinātas dēļ tā, ka atbildētājs prasītājas uzturēšanā nepiedalās.

Atsaucoties uz Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", uzskata, ka minimālie uzturlīdzekļi bērna uzturam ir maksājami neatkarīgi no tā, vai otrs vecāks bērnu spēj nodrošināt pilnībā, vai tikai daļā.

Norāda, ka prasītājas izdevumi, kurus sedz prasītājas māte, ir par dzīvesvietu, komunālie maksājumi, pārtikas iegāde, apģērba iegāde, skolai nepieciešamo preču iegāde, kabatas nauda un citi izdevumi, kuros jāpiedalās arī atbildētājam.

Tāpat nepiekrīt atbildētāja viedoklim, ka tiesai bijis pienākums noskaidrot to, kā prasītājas māte nodrošina savu uzturlīdzekļu došanas pienākumu prasītājai.

Papildus norāda, ka atbildētāja interese par prasītājas bankas konta izdrukām netiks apmierināta. Ņemot vērā to, ka atbildētājs prasītājas dzīvē nav piedalījies, uzskata, ka atbildētājam nav tiesību kontrolēt prasītājas bankas kontus vai kādas citas prasītājas privātās lietas.

Līdz ar to uzskata, ka atbildētāja apelācijas sūdzība ir noraidāma pilnā apmērā (lietas 81.-83.lapa).

2016.gada 8.jūlijā Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā saņemts prasītājas /pers. G/ pilnvarotā pārstāvja advokāta Artūra Zvejsalnieka iesniegums ar papildus paskaidrojumu par prasītājas ikmēneša izdevumiem, norādot, ka prasītājas izdevumus apmaksā prasītājas māte /pers. I/.

Ņemot vērā to, ka prasītāja dzīvo kopā ar savu māti, pārstāvis norāda, ka aprēķinot izdevumus par pārtiku, saimniecības precēm, medikamentiem, kā arī izdevumus, kas saistīti ar nekustamo īpašumu, šie izdevumi dalīti uz pusēm, uz diviem cilvēkiem. Tādējādi izdevumi par 2016.gada jūniju, kas

attiecas uz prasītāju bijuši 315,18 EUR apmērā, kurus veido: 1) izdevumi par pārtiku un medikamentiem 154,91 EUR apmērā; 2) izdevumi par apģērbu un aksesuāriem 48,99 EUR apmērā; 3) izdevumi par mobilo telefonu aptuveni 14,45 EUR apmērā (rēķins nav vēl saņemts); 4) maksājumi SIA „Dzīvokļu komunālā saimniecība" 17,50 EUR apmērā; 5) maksājumi AS „Latvenergo" 21 EUR apmērā; 6) maksājumi SIA „Iecavas siltums" 15 EUR apmērā; 7) uzkrājums prasītājas studijām 40 EUR apmērā; 8) maksājums AS „Latvijas gāze" 3,33 EUR apmērā (lietas 88.-90.lapa).

2016.gada 9.augustā Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā saņemts prasītājas /pers. G/ pilnvarotā pārstāvja advokāta Artūra Zvejsalnieka iesniegums ar papildus paskaidrojumu, norādot, ka prasītāja no 2016.gada 1.septembra turpinās izglītības iegūšanu Ekonomikas un kultūras augstskolā, saistībā ar izglītības iegūšanu ir un turpmāk paredzami izdevumi.

Pārstāvis norāda, ka prasītāja ir samaksājusi studiju maksu 742,50 EUR apmērā par pirmo semestri, 25 EUR par reģistrāciju augstskolā. Savukārt turpmākos prasītājas maksājumus par studijām apliecina 2016.gada 3.augusta līguma Nr.290/16 pielikums Nr.1 „Studiju maksas maksājumu grafiks" (lietas 119.-120.lapa).

2016.gada 4.oktobrī Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā saņemts atbildētāja Ģirta rakstveida paskaidrojums, kurā norādīts, ka spriedumam par uzturlīdzekļu piedziņu piekrīt daļēji, norādot, ka piedziņai 108 EUR mēnesī no 2015.gada 2.novembra līdz brīdim, kad prasītāja spēs sevi apgādāt, atzīst daļēji par laika periodu no 2015.gada 2.novembra līdz 2016.gada 30.jūnijam, neatzīst maksājamo summu 108 EUR mēnesī, tāpat par laika periodu no 2016.gada 1.jūlija prasību neatzīst pilnībā.

Paskaidrojumu iesniedzējs norāda, ka šī gada 31.martā pārtraucis darba attiecības un no aprīļa ir bezdarbnieka statusā bez tiesībām saņemt bezdarbnieka pabalstu, tā kā saņem izdienas pensiju 483 EUR pēc nodokļu nomaksas.

Norāda, ka no minētās summas maksā hipotekāro kredītu un divus patēriņa kredītus - kopsummā 448 EUR mēnesī, kas tika ņemti divistabu dzīvokļa iegādei /adrese/, kas ir atbildētāja vienīgais īpašums, un tika iegādāts ģimenes izmitināšanai. Līdz 2015.gada martam atbildētājs ar ģimeni dzīvojis īrētā trīs istabu dzīvoklī Ķekavā, kuru īpašnieka īres līguma uzteikšanas dēļ, bija spiesti pamest. Tādēļ tika pieņemts lēmums par dzīvokļa iegādi, izvērtējot ieņēmumu un izdevumu iespējas.

Tāpat norāda, ka minētais dzīvoklis iegādāts 2015.gada februārī, kad banku īpašumu kreditēšanas noteikumi paredzēja augstu (25% - 50%) līdzfinansējuma maksu. Tā kā ģimenei nebija iekrājumu, vienīgā iespēja apmaksāt līdzfinansējumu bija, ņemot patēriņa kredītu paralēli hipotekārajam kredītam. Atbildētāja tā brīža ienākumi bija aptuveni 983 EUR, bet dzīvesbiedre tobrīd bija bezdarbniece. Tādēļ trūkstošo summu atbildētājs nokārtojis uz sava vecākā dēla /pers. J/ vārda kā otru patēriņa kredītu. Uzsver, ka patēriņa kredīta summas atmaksu veicis pats.

Atzīmē, ka savu īpašumu – trīs istabu dzīvokli /adrese A/ 2006.gada decembrī atstājis prasītājai un viņas mātei ar norunu, ka, sasniedzot 14 gadu vecumu, dzīvoklis tiks pārrakstīts uz prasītājas vārda, par ko 2007.gada 4.jūnijā Iecavas bāriņtiesā parakstījis vienošanos.

No minētā secina, ka prasītājas rīcībā ir trīs istabu dzīvoklis, kuru pārdodot viņa varētu iegūt līdzekļus sevis uzturēšanai. Šobrīd tāda tipa dzīvokļu cena Iecavā ir apmēram 35 000 EUR. Savukārt, iegādājoties divistabu dzīvokli Iecavā, kura cena šobrīd vidēji sastāda 25 000 EUR, prasītāja iegūtu ap 10 000 EUR starpību, ko sadalot uz 4 studiju gadiem, sanāk 2500 EUR gadā jeb aptuveni 208 EUR mēnesī. Arī izīrējot dzīvokli vai istabu, prasītāja var gūt sev materiālu labumu. Šobrīd trīs istabu dzīvokļa īre Iecavā izmaksā vidēji 200 EUR mēnesī.

Uzsver, ka pēc likuma un godaprāta, atbildētājam būtu vajadzējis pārdot īpašumu un sadalīt ienākumus visiem trim saviem bērniem, taču atbildētājs atstājis to prasītājai vienai, nenodrošinot visiem bērniem vienādas tiesības uz mājokli.

Norāda, ka atbildētāja apgādībā ir viens bērns - septiņgadīga meita, kura šogad ir uzsākusi skolas gaitas, un likums nosaka viņai tādas pašas tiesības uz mājokli, kā pilngadību sasniegušajai prasītājai.

Ņemot vērā Civillikuma 179.panta piekto daļu un Ministru kabineta 2013.gada 17.janvāra noteikumu Nr.37 2.punktu, norāda, ka naudas summas starpība, kas paliek no atbildētāja ieņēmumiem un izdevumiem par mājokli, sastāda 35 EUR.

Līdz ar to uzskata, ka viena bērna prasības nedrīkst būt paaugstinātas attiecībā pret brāļiem un māsām, un, 35 EUR sadalot diviem bērniem vienādās daļās, iespējamā uzturlīdzekļu maksājamā summa prasītājai līdz 2016.gada 30.jūnijam (līdz vidusskolas beigšanas brīdim), sastāda 17,50 EUR.

Norāda, ka ar šī gada septembri viens no patēriņa kredītiem nomaksāts, līdz ar to atbildētāja šā brīža naudas līdzekļi (pēc hipotekārā un patēriņa kredīta ikmēneša maksājuma veikšanas) ir 167 EUR.

Uzskata, ka ienākumi vienalga nav pietiekami, lai maksātu prasītājai 108 EUR mēnesī. Secina, ka, ja minimālo uzturlīdzekļu summa nepilngadīgam bērnam ir 111 EUR, tad tāda minimālā summa būtu piemērojama arī ģimenē dzīvojoša nepilngadīgā bērna uzturam, apģērbam u.c. vajadzību nodrošināšanai. Savukārt pēc 111 EUR nomaksas apgādībā esošajai nepilngadīgajai meitai paliek 56 EUR.

Paskaidrojumu iesniedzējam nav saprotams, kādēļ prasītāja, pabeidzot vidusskolu, nav meklējusi iespēju strādāt, jo mācības augstskolā sākusi 1.septembrī. Tā kā iestājeksāmeni Kultūras vadības fakultātē nebija jākārto, attiecīgi laiks uz tiem netika patērēts.

Atzīmē, ka studijas augstskolā nav obligātas, tā ir brīva prasītājas izvēle, ņemot vērā, ka vidusskolas beigšanas sekmes prasītājai bija krietni zem vidējā klases vērtējuma līmeņa - 5,67/10.

Tā kā prasītāja ir izvēlējusies studēt par maksu, tad atbildētājs neredz studijas kā šķērsli, lai strādātu.

No sociālajos tīklos pieejamās informācijas atbildētājs secinājis, ka Ekonomikas un kultūras augstskolas Kultūras vadības fakultātē lekcijas norit 2 līdz 3 reizes nedēļā, pārējās dienas un vakarus atbildētāja ieskatā prasītāja var strādāt algotu darbu, apvienojot to ar mācībām. Savukārt prakses laikā uz studijām nav jāierodas pat divus mēnešus.

Tāpat atbildētājs nesaprot, kādēļ prasītāja neizvēlējās studēt šīs pašas fakultātes nepilna laika klātienes studijās, kur lekcijas notiek sestdienās, attiecīgi, pārējās dienas ir brīvas, kurās prasītāja varētu strādāt algotu darbu.

Uzsver, ka prasītājas tēriņi, salīdzinājumā ar atbildētāja ienākumiem, ir nesamērīgi augsti, jo laika periodā no 2015.gada, vēl mācoties vidusskolā, prasītāja ir iegādājusies vairākas lietas, kas nav saistītas ar pamatvajadzību nodrošināšanu, bet ir traktējamas kā luksusa lietas - sporta zirgs, automašīna, autovadītājas apliecība, ārzemju ceļojumi, sporta klubu apmeklējumi.

Norāda, ka prasītājas īpašumā ir 5 gadus vecs sporta zirgs, kuru viņa iegādājās 2015.gada janvārī, tobrīd trīsgadīga sporta zirga cena bija 2500-4000 EUR. Zirgs ir reģistrēts uz prasītājas mātes vārda, bet zirga faktiskā īpašniece ir prasītāja.

Papildus norāda, ka lielus līdzekļus prasa zirga uzturēšana. Gadā sava zirga turēšana stallos izmaksā 1800 līdz 3600 EUR (vidēji 2550 EUR), zirga kopšana gadā no 300 līdz 500 EUR (vidēji 400 EUR), ekipējums zirgam un jātniekam gadā izmaksā no 500 līdz 2000 EUR (vidēji 1250 EUR). Cenas var mainīties, ņemot vērā materiālu, no kā lietas gatavotas, firmu, kurā tās iegādātas, un vai zirglietas pirktas jaunas vai lietotas u.tml.. Papildus ir arī sacensību izdevumi, kas var būt gan simboliska, gan ievērojama summa. Kopsummā, neņemot vērā zirga iegādes cenu, secina, ka zirga izmaksas gadā vidēji sastāda 4200 EUR vai 350 EUR mēnesī.

Paskaidrojumu iesniedzēja ieskatā grūti šo faktu nosaukt par nepieciešamību, ja vien prasītāja no zirga negūst materiālu labumu, jo izjādes zirga mugurā maksā no 10 līdz 66 EUR stundā, atkarībā no vietas, kā arī no papildus piedāvājumu klāsta, piemēram, foto sesija ar zirgu, braukšana ar pajūgu, individuāla jāšanas apmācība un tamlīdzīgi. Tā kā čeki par braucieniem ar zirgiem netiek izsniegti, tādēļ uzskata, ka prasītājai, pateicoties zirgam, ir

iespēja gūt ienākumus un pilnībā sevi uzturēt.

Norāda, ka 2015.gada pavasarī prasītāja apmeklēja autovadītāju kursus un ieguva autovadītāja apliecību. Autovadītāja apliecības iegūšana izmaksā gandrīz 400 EUR. Uzskata, ka autovadītājas apliecības iegūšana prasītājai nebija nepieciešamība.

Tāpat par luksusa lietu atbildētājs uzskata arī prasītājas automašīnas Audi A3 iegādi tūlīt pēc autovadītājas apliecības iegūšanas. Īpašniece ir reģistrēta prasītājas māte, bet ir zināms, ka ar auto pārvietojas prasītāja. Prasītājas mātei auto nav nepieciešams, jo viņa jau vairākus gadus pārvietojas ar apvidus auto Toyota Land Cruiser.

Tādēļ atbildētājs nesaprot, ka laikā, kad prasītāja nespēj sevi uzturēt, automašīnas iegāde un izmantošana var likties prioritāra. Turklāt, automašīnai nepieciešamas tehniskās apkopes un citas tehniska rakstura izmaksas, kas saistītas ar auto nolietojumu. Nepieciešama arī obligātā apdrošināšana, jāveic nodokļa nomaksa un tehniskās apskate, nemaz nerunājot par regulārām degvielas izmaksām.

Uzsver, ka atbildētāja īpašumā nav automašīnas, jo šobrīd to nevar atļauties.

Norāda, ka prasītāja vismaz pāris reizes gadā var atļauties doties ceļojumos uz ārzemēm. 2015.gada martā uz Parīzi un 2015.gada Ziemassvētkos uz Prāgu.

Tāpat norāda, ka šī gada septembrī prasītāja sāka apmeklēt sporta klubu /Nosaukums D/, lai trenētos kikboksā, mēneša abonementa maksa sporta klubā maksā 40 EUR.

Saskaitot prasītājas tēriņus luksusa lietām, atbildētājs norāda, ka prasītāja gadā tērē 4200 EUR par zirgu un ar to saistītām lietām, 480 EUR par kikboksa treniņiem, 600 EUR par ceļojumiem, 400 EUR par autovadītājas apliecības iegūšanu, 100 EUR mēnesī par degvielu automašīnai, kopā 5780 EUR gadā vai 482 EUR mēnesī - summa, kas nenodrošina pamatvajadzības.

Uzskata, ka vecākiem nav pienākuma pilngadīgam bērnam nodrošināt maksimāli komfortablus dzīves apstākļus, apmierinot visas viņu vajadzības un vēlmes. Sasniedzot pilngadību, atbildētāja ieskatā ir jāiemācās izvērtēt, ko var un ko nevar atļauties.

Turklāt atzīmē, ka pēdējo piecu gadu laikā, tikai pāris reizes prasītāja ir apciemojusi atbildētāja vecākus, kaut dzīvo tajā pašā ciemā, tikai 500 m attālumā. Apciemojuma reizes, vidēji 1,5 gadā, pārsvarā robežojas ar iegādāto mantu demonstrāciju. Neskatoties uz to, ka vecvecāki ir ļoti veci, prasītāja nav painteresējusies, kā viņiem ar veselību, vai nav nepieciešama palīdzība. Gluži otrādi, prasītāja regulāri neatbild uz vecvecāku telefona zvaniem. Turklāt, pateicoties tiesvedības izdevumiem, atbildētājs vecākus vairs finansiāli atbalstīt nespēj.

Līdz ar to uzskata, ka ar savu attieksmi un tēriņiem prasītāja ir pierādījusi, ka spēj pati par sevi gādāt.

Ņemot vērā minēto ienākumu un izdevumu starpību 56 EUR apmērā mēnesī un prasītājas luksusa lietu tēriņus aptuveni 482 EUR apmērā mēnesī, kā arī minētās prasītājas iespējas sevi uzturēt, atbildētājs uzskata prasību par noraidāmu pilnībā no 2016.gada 1.jūlija, savukārt prasību uzskata par apmierināmu daļēji laika periodā no 2015.gada 2.novembra līdz 2016.gada 30.jūnijam.

Uzsver, ka var atļauties prasītājai maksāt 30 EUR mēnesī, laika periodā no 2015.gada 2.novembra līdz 2016.gada 30.jūnijam (lietas 131.-142.lapa).

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja atbildētāja /pers. E/ tiesas sēdē mutiski pilnvarotā pārstāve /pers. F/ apelācijas sūdzību uzturēja pilnā apmērā uz tajā norādītajiem pamatiem, prasību neatzina, papildus paskaidroja, ka no jauna ir ziņas, ka prasītāja iegādājusies trīs istabu dzīvokli /adrese B/, bet zemesgrāmatā uz prasītājas vārda tas vēl nav nostiprināts, acīmredzot, tiek gaidītas tiesas procesa beigas. Taču kaimiņi liecina par to, ka prasītājas māte apliecinājusi, ka dzīvoklis ir Kristas īpašums.

Paskaidroja, ka atbildētājs prasītājai atstājis īpašumā vēl arī citu nekustamo īpašumu – trīs istabu dzīvokli, noslēdzot Iecavas bāriņtiesā vienošanos, kad prasītāja sasniegs 18 gadu vecumu, tad īpašums tiks pārrakstīts uz viņas vārda, bet tas nav izdarīts, īpašums ir reģistrēts uz prasītājas mātes vārda. No zemesgrāmatas datiem secināms, ka īpašums ir pārdots prasītājas mātei.

Pārstāve norāda, ka atbildētāja apgādībā ir vēl viens bērns – 7 gadus veca meita. Atbildētāja ienākumi ir izdienas pensija, no kuras tiek maksāts par hipotekāro kredītu un par diviem patēriņa kredītiem, no kuriem viens jau ir izmaksāts. Pārējos ģimenes izdevumus sedz pārstāve, jo strādā maiņu darbā par medicīnas māsu, bet atbildētājs bērnu vadā uz skolu, pulciņiem, mūzikas skolu, meklē darbu, ar kuru varētu apvienot bērna vadāšanu. Atbildētājs ir reģistrējies kā bezdarbnieks, izdienas pensijas apmērs ir 562,63 EUR pirms nodokļu ieturēšanas.

Tāpat norāda, ka pārstāve ģimenē kopā ar atbildētāju uztur divus bērnus - dēlu no pārstāves iepriekšējām attiecībām, kuram ir 13 gadi, dēla tēvs uzturlīdzekļus nemaksā, jo tos pārstāve nav pieprasījusi, un meitu, kurai ir 7 gadi, kura dzimusi attiecībās ar atbildētāju.

Pārstāve paskaidroja, ka ilgstoši ģimene īrējusi dzīvokli, jo atbildētājs savu trīs istabu dzīvokli bija atstājis prasītājai, izīrētājs uzteica izīrēto dzīvokli, tāpēc ģimene bija spiesta ņemt hipotekāro kredītu un iegādāties divu istabu dzīvokli, kas ir abu kopīpašums.

Tiesas sēdē prasītājas /pers. G/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Artūrs Zvejsalnieks apelācijas sūdzību neatzina, prasību uzturēja pilnā apmērā uz tajā norādītajiem apstākļiem, paskaidroja, ka prasītāju pietiekami labā līmenī uztur viņas māte, kura spēj meitai nodrošināt mācības, arī papildus pasākumus, t.sk., ārzemju braucienus, treniņus ar zirgu, sporta nodarbības u.c..

Uzskata, ka pie ekskluzīvām lietām nav pieskaitāma augstākā izglītība, dzīvesvietas izdevumi, transportlīdzekļa, kurš ir prasītājas mātes īpašumā, lietošana.

Tiesa, noklausījusies apelācijas sūdzības iesniedzēja atbildētāja /pers. E/ tiesas sēdē mutiski pilnvarotās pārstāves /pers. F/ un prasītājas /pers. G/ pilnvarotā pārstāvja advokāta Artūra Zvejsalnieka paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Atbildētājs/pers. E/ Bauskas rajona tiesas 2016.gada 20.janvāra spriedumu savā apelācijas sūdzībā pārsūdzējis pilnā apjomā, savukārt 2016.gada 4.oktobrī tiesā iesniegtajos paskaidrojumos atbildētājs norādījis, ka uzskata prasību par uzturlīdzekļu piedziņu par noraidāmu pilnībā no 2016.gada 1.jūlija un prasību uzskata par apmierināmu daļēji laika periodā no 2015.gada 2.novembra līdz 2016.gada 30.jūnijam, vienlaikus norādot, ka var atļauties prasītājai maksāt uzturlīdzekļus 30 EUR mēnesī laika periodā no 2015.gada 2.novembra līdz 2016.gada 30.jūnijam.

Lietā nav strīda, ka /pers. G/, kura dzimusi /datums/, tēvs ir atbildētājs, māte – /pers. H/, ko apliecina 1997.gada 29.aprīlī izsniegtā dzimšanas apliecība /apliecības numurs/ (lietas 13.lapa).

No Iecavas vidusskolas 2015.gada 2.septembra izziņas Nr.1-19/181 redzams, ka /pers. G/ 2015./2016.mācību gadā mācījās Iecavas vidusskolas 12. klasē (lietas 15.lapa).

Saskaņā ar Bauskas rajona tiesas 2012.gada 27.janvāra lēmumu civillietā Nr.C10097211 /pers. R/ prasībā pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu tiesa nolēmusi apstiprināt izlīgumu. Atbildētājs apņēmies maksāt uzturlīdzekļus meitas /pers. G/ uzturam 60 Ls apmērā katru mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai, maksājumu veicot līdz katra mēneša 15.datumam, pārskaitījumu veicot uz meitas /pers. G/ kontu AS „SEB banka" Nr.LV47UNLA0050012878210. Prasītāja piekritusi līdz 2012.gada 1.martam atvērt AS /Nosaukums E/ krājkontu, kurā tiks novirzīta daļa uzturlīdzekļu, kurus meita varēs izņemt pabeidzot 12. klasi un otru daļu meita tērēs pēc saviem ieskatiem. Pēc atbildētāja pieprasījuma prasītāja piekritusi

nosūtīt konta izdruku katra mēneša pirmajā datumā (lietas 14.lapa).

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Bauskas klientu apkalpošanas centra 2016.gada 2.jūnija izziņā Nr.8.36-25/80474 norādīts, ka centrs apliecina, ka iestādes rīcībā nav informācijas par /pers. G/ ienākumiem no 2015.gada 1.maija līdz 2016.gada 30.aprīlim (lietas 84.lapa).

Prasītājas pārstāvis iesniedzis čekus, kas apliecina prasītājas ikdienas izdevumus par pārtiku, saimniecības precēm, medikamentiem un apģērbu periodā no 2016.gada 2.jūnija līdz 2016.gada 13.jūlijam 383,73 EUR apmērā (lietas 91.-92.lapa).

Prasītājas izdevumus par mobilo telefonu apliecina SIA „Latvijas Mobilais Telefons" rēķini periodā no 2015.gada jūnija līdz 2016.gada maijam 208,05 EUR apmērā, vidēji 17,34 EUR mēnesī (lietas 93.-105.lapa).

Prasītājas izdevumus par dzīves vietas komunālajiem pakalpojumiem apliecina prasītājas mātes /pers. T/ konta pārskats AS /Nosaukums E/ uz 2016.gada 4.jūliju, no kura redzams, ka periodā no 2015.gada 10.jūlija līdz 2016.gada 9.jūnijam prasītājas māte samaksājusi uzņēmumam SIA „Iecavas siltums" 696 EUR, AS „Latvenergo" – 532 EUR, SIA „Dzīvokļu komunālā saimniecība" – 722 EUR, savukārt 2016.gada 9.februārī AS „Latvijas Gāze" samaksāti 40 EUR (lietas 109.-112.lapa).

Augstākās izglītības iegūšanu Ekonomikas un kultūras augstskolā apliecina 2016.gada 3.augustā starp SIA „Ekonomikas un kultūras augstskola" un prasītāju noslēgtais līgums Nr.290/16, kura pielikumā Nr.1 redzams studiju maksas maksājumu grafiks (lietas 121.-126.lapa).

AS /Nosaukums E/ 2016.gada 5.augusta maksājuma uzdevums Nr.1634 apliecina, ka prasītājas māte samaksājusi par prasītāju studiju maksu 742,50 EUR apmērā par pirmo studiju semestri, 2016.gada 3.augusta kases čeks Nr.1710 apliecina, ka prasītāja samaksājusi 25 EUR par reģistrāciju augstskolā (lietas 127.-128.lapa).

/pers. U/ un kultūras augstskolas 2016.gada 5.oktobra izziņa Nr.3-11/16-164KV apliecina to, ka 2016./2017. akadēmiskajā studiju gadā prasītāja studē Ekonomikas un kultūras augstskolā: studiju programma – kultūras vadība, studiju forma – pilna laika, 1.kurss (lietas 193.lapa).

To apstākli, ka prasītāja /pers. G/ atrodas savas mātes /pers. T/ apgādībā laika periodā līdz 2021.gada 16.martam apliecina Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanās sistēmas izdruka (lietas 194.lapa).

Atbildētājs iesniedzis turpmāk norādītos pierādījumus.

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Bauskas klientu apkalpošanas centra 2016.gada 28.septembra izziņā Nr.8.36-25/105909 norādīts, ka centrs apliecina, ka saskaņā ar iestādes rīcībā esošo informāciju (darba devēja ziņojumi, paziņojumi par fiziskai personai izmaksājamām summām) /pers. E/ bruto ienākumi laika periodā no 2016.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 31.augustam ir šādi: janvāris – 922,10 EUR (darba alga, izdienas pensija), februāris – 1424,59 EUR (darba alga, izdienas pensija, slimības pabalsts „B" daļa); marts – 2000,41 EUR (darba alga, izdienas pensija); aprīlis – 562,63 EUR (izdienas pensija); maijs – 562,63 EUR (izdienas pensija); jūnijs – 562,63 EUR (izdienas pensija); jūlijs – 562,63 EUR (izdienas pensija); augusts – 562,63 EUR (izdienas pensija), vidēji 895,03 EUR mēnesī (lietas 143.lapa).

No 2015.gada 20.februāra kredīta līguma Nr.2.1.18.1.-15/13, kurš noslēgts starp AS /Nosaukums G/ un /pers. E/, redzams, ka banka izsniegusi atbildētājam kredītu 19 238 EUR apmērā, kredīta izmantošanas mērķis – nekustamā īpašuma, kas sastāv no dzīvokļa īpašuma Nr.26 un pie tā piederošām 556/19432 kopīpašuma domājamām daļām no daudzīvokļu mājas un zemes, kadastra Nr./numurs A/, atrodas /adrese//adrese/, ierakstīts Ķekavas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/, iegādei. Galīgā norēķinu diena – 2030.gada 19.februāris. Līgumā noteikto saistību izpilde nodrošināta un pastiprināta ar hipotēku uz minēto īpašumu, /pers. J/ un /pers. F/ galvojumu, Altum garantiju (lietas 150.-151.lapa).

No AS /Nosaukums G/ atbildētāja konta izdrukas par laika periodu no 2015.gada 1.marta līdz 2016.gada 30.septembrim redzams, ka atbildētājs katru mēnesi veic no 2015.gada 20.februāra kredīta līguma Nr.2.1.18.1.-15/13 izrietošo saistību maksājumus, vidēji 183,96 EUR apmērā mēnesī (lietas 147.-149.lapa).

No 2015.gada 16.februāra privātā patēriņa kredīta līguma /pers. V/-79-00373902, kurš noslēgts starp AS /Nosaukums G/ un /pers. E/, redzams, ka banka izsniegusi atbildētājam kredītu 3000 EUR apmērā. Ikmēneša maksājuma apmērs 132,30 EUR. Galīgā norēķinu diena – 2017.gada 10.augusts (lietas 152.lapa).

No AS /Nosaukums G/ atbildētāja konta izdrukas par laika periodu no 2015.gada 1.marta līdz 2016.gada 30.septembrim redzams, ka atbildētājs katru mēnesi veic no 2015.gada 16.februāra privātā patēriņa kredīta līguma /pers. V/-79-00373902 izrietošo saistību maksājumus, vidēji 132 EUR apmērā mēnesī (lietas 144.-146.lapa).

Ar 2016.gada 21.aprīļa lēmumu par bezdarbnieka statusu Nr.160421-280pies1 Valsts nodarbinātības aģentūras Rīgas reģionālā filiāle nolēmusi atbildētājam piešķirt bezdarbnieka statusu ar 2016.gada 21.aprīli (lietas 154.lapa).

Fotoattēli no interneta portāla, kurus prasītāja ievietojusi tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietnē /Nosaukums H/, apliecina to, ka prasītāja nodarbojas ar zirgu sportu (lietas 155.-159.lapa).

Atbildētājs iesniedzis pierādījumus – izdrukas no interneta portāla (/pers. A0/ 2014.gada 14.jūlija intervija „Lauku bizness: Valsts vērtību rada zirgi", zirgu inventāra un pakalpojumu cenas: www.kentaurs.lv, www.myhorse.lv, www.leflatvia.lv, LLU veterinārā klīnikas cenrādis, 2.daļa – zirgu klīnikas cenrādis) par to, cik lielus līdzekļus prasa zirga uzturēšana. Saskaņā ar atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem gadā sava zirga turēšana staļļos izmaksā 1800 līdz 3600 EUR (vidēji 2550 EUR), zirga kopšana gadā no 300 līdz 500 EUR (vidēji 400 EUR), ekipējums zirgam un jātniekam gadā izmaksā no 500 līdz 2000 EUR (vidēji 1250 EUR). Cenas var mainīties, ņemot vērā materiālu, no kā lietas gatavotas, firmu, kurā tās iegādātas un vai zirglietas pirktas jaunas vai lietotas u.tml.. Papildus ir arī sacensību izdevumi, kas var būt gan simboliska, gan ievērojama summa. Kopsummā, neņemot vērā zirga iegādes cenu, atbildētāja ieskatā zirga izmaksas gadā vidēji sastāda 4200 EUR vai 350 EUR mēnesī (lietas 160.-174.lapa).

Fotoattēli no interneta portāla, kurus prasītāja ievietojusi tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietnē /Nosaukums H/, apliecina to, ka prasītājas lietošanā ir automašīna /TL marka/ A3, valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/ (lietas 175.-176.lapa).

Fotoattēli no interneta portāla, kurus prasītāja ievietojusi tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietnē /Nosaukums H/, apliecina to, ka prasītāja devusies ārzemju ceļojumos uz Franciju, Čehiju (lietas 177.-178.lapa).

Ieraksti, kurus prasītāja veikusi tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietnē /Nosaukums H/, apliecina to, ka prasītāja nodarbojas ar kikboksu (lietas 179.lapa). No izdrukas no interneta portāla www.figterfactury.lv redzams, ka sporta nodarbību kikboksā ikmēneša abonements maksā 40 EUR (lietas 180.lapa).

Attiecībā par prasītājas /Nosaukums F/ kategorijas auto vadītāja apliecības iegūšanu atbildētājs iesniedzis cenu aprakstu autoskolās, izmantojot interneta portālu – www.autoskola.lv un www.credo.autoprieks.lv, no kura izriet, ka auto vadītāja apliecības iegūšanai prasītāja tērējusi no 357,31 līdz 375,10 EUR (lietas 181.-182.lapa).

No Iecavas vidusskolas 12.b klases e-klases izraksta par prasītājas sekmēm redzams, ka vidējais prasītājas sekmju gada vērtējums periodā no 2015.gada 1.septembra līdz 2016.gada 31.augustam ir 5,67, kas ir zem visu skolēnu vidējā vērtējuma 6,39 (lietas 185.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.* Minētā panta otrā daļa nosaka, ka *pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.* Savukārt panta piektā daļa noteic, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem*

neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Piedzenot uzturlīdzekļus pilngadīgā bērna uzturam, pirmās instances tiesa vadījusies no Civillikuma 179.panta, atzīstot, ka bērna pilngadības sasniegšana netiek saistīta ar bērna uzturēšanas pienākuma izbeigšanos, bet gan vecāku pienākums apgādāt bērnu sniedzas līdz laikam, kamēr bērns pats spēj sevi apgādāt, kam piekrīt arī apelācijas instances tiesa.

Pirmās instances tiesa uzskatījusi par optimālu un atbilstošu prasītājas vajadzībām un vecāku mantiskajam stāvoklim uzturlīdzekļu apmēru 108 EUR mēnesī.

Prasītājas pārstāvis uzskata, ka arī pēc pilngadības sasniegšanas uzturlīdzekļu summa nosakāma minimālo uzturlīdzekļu apmērā, atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Augstākās tiesas Senāta jau 2013.gada 6.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-1959/2013 norādījis, ka *minētie Ministru kabineta noteikumi nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru tikai nepilngadīgiem bērniem. Tiesību aktos nav noteikts konkrēts obligātais minimālo uzturlīdzekļu apmērs attiecībā uz pilngadīgiem bērniem, tāpēc tiesa, piemērojot Civillikuma 179.pantu, var noteikt arī mazāku summu, ievērojot un izvērtējot konkrētās lietas apstākļus. Tādējādi, nosakot uzturlīdzekļu apmēru pilngadīgam bērnam, uzturlīdzekļu apmērs nosakāms tiesai, samērojot bērna vajadzības un abu vecāku spējas un mantas stāvokli.*

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2885/2015 norādīts, ka, *lai gan pienākums uzturēt bērnu vecākam var tikt uzlikts arī pēc bērna 18 gadu vecuma sasniegšanas, uzturlīdzekļu minimālais apmērs nav limitēts un tā noteikšanas vienīgais kritērijs, atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai, ir vecāka spējas un viņa mantas stāvoklis.*

Līdz ar to prasītājas labā piedzenamo uzturlīdzekļu summa ir samērojama ar viņas pamatvajadzībām un atbildētāja spēju maksāt uzturlīdzekļus, atbilstoši lietā iesniegtiem pierādījumiem par vecāku materiālo stāvokli un bērna vajadzībām uz izdevumiem.

Novērtējot atbildētāja mantisko stāvokli, tiesa konstatē, ka viņa vienīgie ienākumi ir izdienas pensija 562,63 EUR apmērā pirms nodokļu ieturēšanas.

Atbildētāja ģimenes materiālo stāvokli ietekmē tas, ka faktiski jāpiedalās divu bērnu uzturēšanā - dēla no atbildētāja sievas iepriekšējām attiecībām, kuram ir 13 gadi, jo dēla tēvs uzturlīdzekļus nemaksā, un kopējās meitas, kurai ir 7 gadi, uzturēšanā.

Septiņgadīgās meitas uzturēšanā atbildētājam ir pienākums piedalīties ar līdzekļiem minimālo uzturlīdzekļu apmērā, kuru neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu noteicis Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Tādējādi no izdienas pensijas 7 gadu vecumu sasniegušās meitas uzturam atbildētājam ir pienākums nodrošināt 111 EUR mēnesī.

Tāpat ģimenes materiālo stāvokli ietekmē arī hipotekārā kredīta ikmēneša maksājumi vidēji 183,96 EUR apmērā mēnesī par ģimenes mājokļa iegādi īpašumā, kā arī patēriņa kredīta ikmēneša maksājumi vidēji 132 EUR apmērā mēnesī.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis nenoliedza, ka prasītājas māte, atbilstoši savam mantiskajam stāvoklim, spēj meitai nodrošināt mācību maksas segšanu, apmaksāt ārzemju braucienus, zirga iegādi, treniņus ar zirgu, autovadītāja tiesību iegūšanu, izdevumus automašīnas uzturēšanai, kā arī sporta nodarbības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Līdz ar to apelācijas instances tiesa atzīst, ka atbildētājs ar iesniegtajiem pierādījumiem ir pierādījis, ka viņa mantiskais stāvoklis un ienākumi nav tādi, lai spētu nodrošināt prasītāju ar uzturlīdzekļu summu pieprasītajā apmērā, kā rezultātā apelācijas instances tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi prasītājas uzturam piespriežami 30 EUR apmērā mēnesī, kā to apelācijas sūdzībā un apelācijas instances tiesas sēdē atzina atbildētājs.

Nav strīda par to, ka, bērnam pieaugot, palielinās arī viņa vajadzības, atbilstoši viņa individualitātei, spējām un interesēm, tomēr pēc pilngadības sasniegšanas vecāku, ja viņa apgādībā ir arī nepilngadīgi bērni, pienākums nav nodrošināt pilngadību sasniegušo bērnu ar tādu vajadzību apmierināšanu, kā izklaides braucieniem uz ārvalstīm, autovadītāja tiesību iegūšanas izdevumu un automašīnas ekspluatācijas izdevumu segšanu un hobiju, kā, piemēram, zirga uzturēšanas izmaksu un izjāžu nodrošināšanas izmaksu segšanu.

Konkrētajā gadījumā pirmās instances tiesa noteica uzturlīdzekļu apmēru 108 EUR mēnesī, spriedumā vispār nekonstatējot atbildētāja ienākumus un pienākumu apgādāt nepilngadīgu bērnu.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad atbildētājam sūtītais prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa 2015.gada 17.decembrī atgriezts tiesai ar norādi, ka adresāts nav sasniedzams, beidzies glabāšanas laiks. Tiesa nav pārliecinājusies, ka prasības pieteikumā norādītā atbildētāja adrese nav viņa deklarētā dzīves vieta, jo jau kopš 2015.gada 12.marta atbildētājs deklarējis dzīves vietu /adrese/, Ķekavas novadā, Ķekavas pagastā.

Minētais fakts nav kavējis tiesu 2016.gada 5.janvārī pieņemt lēmumu par to, ka lieta tiks iztiesāta rakstveida procesā pēc 2 nedēļām – 2016.gada 20.janvārī.

Tiesai bija jāņem vērā, ka maza apmēra prasība var tikt nozīmēta izskatīšanai arī tiesas sēdē, ja tiesa to uzskata par nepieciešamu (Civilprocesa likuma 250.^{26} pants),

kas var būt saistīts ar apstākļu noskaidrošanu lietā, proti, tā kā pēc pilngadības sasniegšanas nav tāda kritērija kā minimālais uzturlīdzekļu apmērs pilngadīgam bērnam, tad, lai vispusīgi noskaidrotu atbildētāja mantisko stāvokli un spējas maksāt uzturlīdzekļus pieprasītajā apmērā, kā arī citas atbildētāja apgādājamās personas, tiesai nevajadzēja aprobežoties ar informācijas sniegšanu atbildētājam, ka *paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā* (Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrā daļa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Apmierinot prasību par ikmēneša uzturlīdzekļu piedziņu daļēji - 30 EUR mēnesī, maksājamās valsts nodevas apmērs ir 71,14 EUR saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, kas piedzenama no atbildētāja valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta trešajai daļai, *ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir: 1) izdevumi par advokāta palīdzību; 2) izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm; 3) ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi; 4) izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību; 5) izdevumi par tulka palīdzību tiesas sēdē.*

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkts noteic, ka *ar lietas vešanu saistītie - atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 euro, - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.*

Par advokāta Artūra Zvejsalnieka maza apmēra prasības sagatavošanu un iesniegšanu prasītāja 2015.gada 22.septembrī samaksājusi 90,75 EUR (lietas 11.-12.lapa), par advokāta Artūra Zvejsalnieka paskaidrojumu par apelācijas sūdzību sagatavošanu prasītāja 2016.gada 20.jūnijā samaksājusi 136,16 EUR (lietas 189.-190.lapa), par advokāta Artūra Zvejsalnieka piedalīšanos tiesas sēdē (75 EUR) un ceļa izdevumiem posmā Rīga – Aizkraukle

– Rīga (46,55 EUR) prasītāja, atbilstoši izrakstītajam rēķinam Nr.4.1/127-16, par juridisko palīdzību 2016.gada 20.oktobrī samaksājusi 147,08 EUR (lietas 191.-192.lapa), kopā prasītāja samaksājusi ar lietas vešanu saistītos izdevumus 373,99 EUR apmērā. Tā kā 2016.gada 20.oktobra rēķinā par juridisko palīdzību pakalpojums ceļš Rīga – Aizkraukle – Rīga, norādot likmi 0,25, nobraukto kilometru daudzumu 186,2 km un summu 46,55 EUR nav noformēts atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra noteikumu Nr.969 „Kārtība kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi" prasībām, nav pamata atlīdzināt prasītājas pārstāvja ceļa izdevumus sakarā ar ierašanos tiesas sēdē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktam, tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, prasības summa ir 360 EUR (30x12). Līdz ar to saskaņā Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi 108 EUR apmērā.

Tā kā iepriekš nav samaksāti visi izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, tie piedzenami no atbildētāja par labu valstij. Minēto izdevumu apmērs pirmās instances tiesā ir 6,12 EUR, apelācijas instancē ir 8,89 EUR, kopā 15,01 EUR, kas apstiprinās ar uzziņu par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (lietas 2.lapa), izdruku no Tiesu informatīvās sistēmas (lietas 116.lapa) un vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu sarakstiem (lietas 80., 87., 187.-188.lapa).

Pamatojoties uz norādīto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434., 440.[11], 440.[12] pantu, **Zemgales apgabaltiesa**

nosprieda

/pers. G/ maza apmēra prasību pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 30 EUR mēnesī, sākot no 2015.gada 2.novembra līdz laikam kamēr /pers. G/ pati spēs sevi apgādāt, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai. Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. E/ par labu /pers. G/ ar lietas vešanu saistītos izdevumus 108 EUR (viens simts astoņi *euro*).

Piedzīt no /pers. E/ par labu valstij valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens *euro* 14 centi) un izdevumus par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu 15,01 EUR (piecpadsmit *euro* 1 cents).

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas likumīgā spēkā tā pasludināšanas dienā 2016.gada 1.novembrī.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 15.novembrī.

Priekšsēdētāja tiesnese I.Skudra

Tiesneši S.Maršāne

V.Sprudzāns